

SHADINICYCLAS, EEN JONGER SYNONIEM VAN SPHAERIASTRUM

door

J.G.J. Kuiper

Op de beschouwingen in het CB (276-278) resp. van Claus Meier-Brook en Martin Adler over het probleem van de subgenus-indeling van het geslacht *Pisidium* (waarover het laatste woord nog niet gezegd is !) wil ik te zijner tijd terugkomen, zodra namelijk ook enkele andere daartoe genodigde malacologen in het CB hun mening over dit onderwerp geuit hebben.

Op het ogenblik wil ik alleen even stil staan bij een voetnoot in het artikel van Adler (CB 278:63), waarin op aanwijzing van G. Falkner gesteld wordt, dat de naam *Sphaeriastrum* Bourguignat, 1854 het veld moet ruimen voor *Shadinicyclas* Starobogarov & Korniuschin 1986.

Met deze nomenclatorische verandering ben ik het niet eens en wel op de volgende grond. Bourguignat, 1854 introduceerde de naam *Spaeriastrum*, waartoe hij *S. rivicola* en vier andere soorten rekende. Dus zowel soorten met een enigszins uitpuilend ligament, als soorten zonder dat. Een 'type-soort' of iets dergelijks wees hij niet aan. Dit laatste deed hij pas in 1877, toen hij bij de beschrijving van *Sphaeriastrum* als voorbeeld *S. corneum* noemde. Hierdoor zou dus *Shaeriastrum* een jonger synoniem worden van *Sphaerium* (L, 1758). Dat moet de reden van Starobogarov & Korniuschin geweest zijn om voor *S. rivicola* de nieuwe naam *Shadinicyclas* te bedenken.

Echter had reeds C.A. Westerlund (1873:501) *Sphaeriastrum* nauwkeuriger gedefiniëerd en tot *S. rivicola* beperkt. Westerlund's tekst laat niets aan duidelijkheid te wensen over. *Shadinicyclas* is dus een jonger synoniem van *Sphaeriastrum*. Ik teken hierbij aan, dat de naam *Sphaeriastrum* reeds meer dan een eeuw lang onveranderd gebruikt wordt en nooit aanleiding tot verwarring gegeven heeft. Het is een voorbeeld van nomenclatorische stabiliteit zoals die beoogd wordt in de preambule van de Internationale Regels van Zoölogische Nomenclatuur. Door lichtvaardig met nomenclatuur te goochelen, zoals dat al jaren lang in Oost Europa gedaan wordt, maakt men de studie der *Sphaeriidae* niet zonder meer als zoete koek te slikken.

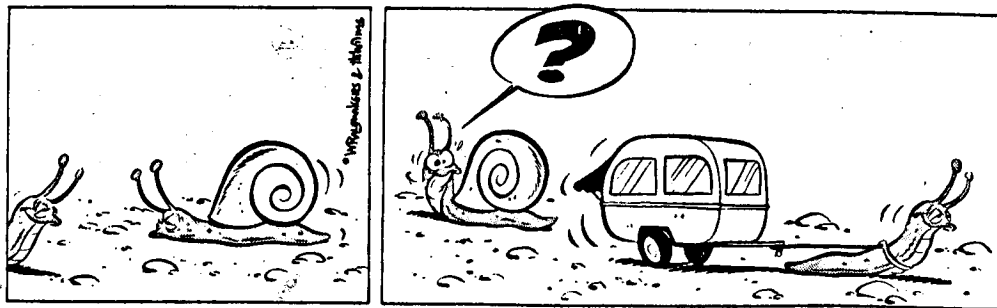
Summary:

Westerlund (1873) fixed *Sphaeriastrum* Bourguignat, 1854 on *S. rivicola* (Lam.) by monotypy. Hence, *Shadinicyclas* Starobogarov & Korniuschin, 1986, is a junior synonym.

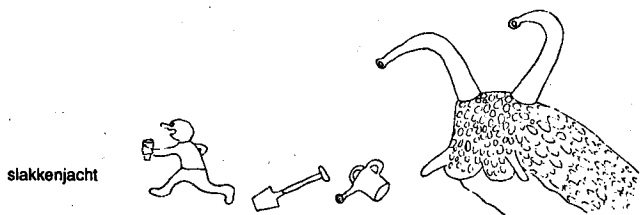
Literatuur

- Bourguignat, J.R. 1854. Aménités malacologiques I.- Rev. Mal. Zool. 12: 66, 67
- Bourguignat, J.R. 1877. Description de deux nouveaux genres Algériens suivie d'une classification de familles et des genres de mollusques terrestres et fluviatiles du système européen.- Toulouse
- Starobogatov, Y.I. & A.V. Korniushev. 1986. The characteristics of the ovovivipary and the taxonomy of fingernail clams (Bivalvia Pisidioidae Aphaeriidae).- USSR Ac.Sc. Proc. Zool. Inst., 152: 30-41. (Russisch met korte samenvatting in het Engels.)
- Westerlund, C.A. 1873. Sveriges, Norge och Danmarks Land- och Sottvatten-Mollusker, II - Lund, p. 501

Boes

Vit: Haarlems Dagblad 29-06-1983

Figuur bij: Mijmeringen van een tuinman: slakkenzomer.